

Order Wojenny Virtuti Militari

Najwyższy polski order wojskowy nadawany jedynie za zasługi wojenne

Słowa *virtuti militari* oznaczają dosłownie „męstwo wojennemu”. Order ustanowił król Stanisław August Poniatowski w 1792 r. dla uhonorowania zasłużonych w zwycięskiej bitwie z armią rosyjską pod Zieleńcami. Pierwotnie miał formę owalnego medalu, złotego lub srebrnego i dwie klasy (dla oficerów i żołnierzy). Jeszcze w tym samym roku otrzymał stosowaną do dziś formę krzyża, kolory wstęgi (niebieska z czarnymi paskami po brzegach) i podział na pięć klas: Krzyż Wielki z Gwiazdą, Krzyż Komandorski, Krzyż Kawalerski, Krzyż Złoty i Srebrny (przedstawiony na ilustracji). Każdy egzemplarz krzyża jest numerowany. Order nadawano w Księstwie Warszawskim i w Królestwie Polskim do upadku powstania listopadowego. Przywrócono go w 1919 r., przyznając odznaczonym specjalne przywileje. Odznaczano nim także jednostki wojskowe (036) lub miasta (133). Był także przyznawany w czasie II wojny światowej przez rząd RP na uchodźstwie, zarówno żołnierzom Wojska Polskiego na Zachodzie, jak i członkom konspiracji w Kraju.

Order, nieznacznie zmieniony w wyglądzie (m.in. pozbawiono orła korony, 063) przyznawano także w komunistycznej Polsce, często jednak wypaczano jego znaczenie. Nadano go m.in. gen. Iwanowi Sierowowi, odpowiedzialnemu za zbrodnie NKWD (048) w Polsce w 1944 i 1945 r., oraz sowieckiemu przywódcy Leonidowi Breżniewowi. Decyzją Prezydenta RP osoby te w III RP zostały pozbawione odznaczenia. W 1992 r. przywrócono Order Wojenny Virtuti Militari w postaci z 1919 r. *TG*